

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการรับรู้ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพะเยาต่อการกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและการดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ ของสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร วารสาร ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
2. ความหมายของคำว่ากีฬา
3. คุณค่าของกีฬา
4. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภา

พ.ศ. 2540

5. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544)
6. งบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์

ครั้งที่ 13

7. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 ของการกีฬาแห่งประเทศไทย
8. กีฬากับสังคม

ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของคำว่า การรับรู้ (Perception) ไว้มากมาย ในที่นี้ขอยกตัวอย่างดังนี้

สมัย จิตหมวด (อ้างใน วรรณถ แก้วมงคล 2533 : 41) กล่าวถึงการรับรู้ ว่าเป็น อากาการสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) และการรับรู้เป็นการแปล หรือการตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นสิ่งที่สิ่งใดที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกัน และในการแปล หรือการตีความหมายของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่มีแต่หนหลัง หากคนเราไม่มีความรู้เดิมหรือสิ่งเรานั้น ๆ ไปก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งนั้น ๆ จะมีก็เพียงแต่การสัมผัสกับสิ่งเรานั้น ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมอันได้แก่ ความ

คิด ความรู้ และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต มีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยในการตีความหมาย หรือแปลความหมายของการสัมผัส ได้โดยแจ่มชัดว่าต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง ชัดเจน
2. ต้องมีปริมาณมาก หรือสะสมไว้มาก ๆ กล่าวคือ รู้หลายอย่าง จึงจะช่วยแปลความหมายต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ที่แตกต่างกันทั้งในด้านปริมาณ และความถูกต้องย่อมทำให้คนเรามีการรับรู้ที่แตกต่างกันได้

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาให้ความหมายการกำหนดรู้สัจยฐาน(Perception)ว่าเป็นศัพท์ทางจิตวิทยา หมายถึง คุณสมบัติอย่างหนึ่งของจิตใจที่มักจะรับรู้ หรือสังเกตเห็น หรือมองเข้าไปในทางสังคมวิทยาปรากฏเสมอว่า สมาชิกของสังคม มักจะมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ หรือปัญหาต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน อธิบายได้ว่าบุคคลเลือกสังเกต หรือกำหนดรู้ข้อเท็จจริงด้านต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน

พจนานุกรมของ Webster (อ้างใน ชลลดา สุภาภาวี 2540 : 13) ให้ความหมายของการรับรู้ว่าหมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจตนเอง

สติต วงศ์สวรรค์ (อ้างใน ชลลดา สุภาภาวี 2540 : 14) กล่าวว่า คนเราจะแปลความหมายของสิ่งเร้าที่ได้จากการสัมผัส โดยอาศัยความรู้ หรือประสบการณ์ การแปลความหมายของความรู้สึก จากการสัมผัส เรียกว่า " การรับรู้ " ดังนั้นการรับรู้จึงเป็นผลรวมของความรู้เดิมกับการรับสัมผัส และการรับรู้จะเกิดขึ้น ต้องเป็นไปตามขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1. สิ่งเร้ามากระทบสัมผัสของอินทรีย์
- ขั้นที่ 2. กระแสประสาทสัมผัสวิ่งไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งศูนย์อยู่ที่สมอง
- ขั้นที่ 3. สมองแปลความหมายออกมา เป็นความรู้ ความเข้าใจ โดยอาศัยความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ความจำ เจตคติ ความต้องการ บุคลิกภาพ เซาว์ปัญญา

จากความหมายของการรับรู้ (Perception) ดังกล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าการรับรู้เป็นเรื่องของการตีความหมายของสิ่งเร้าที่มากระทบตามความรู้ ความเข้าใจ และตามความรู้สึก เซาว์ปัญญาของคนแต่ละคน แล้วเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจ ต่อสิ่งนั้น และเมื่อเกิดการคิด การเข้าใจ การรับรู้แล้วสมองจะสั่งการไปยังอวัยวะมอเตอร์ ให้แสดงปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) พฤติกรรมที่เกิดเนื่องมาจาก ร่างกายได้รับสิ่งเร้านั้น ๆ โดยอาศัยความคิด ความเข้าใจ ประสบการณ์ และบางครั้งก็กระทำออกไปโดยมีอารมณ์ปะปนไปด้วยทางจิตวิทยาเรียกว่า " พฤติกรรมที่มีความมุ่งหมาย "

(กันยา สุวรรณแสง อ้างใน ชลลดา สุภาภาวี 2540 : 14)

กล่าวได้ว่าการรับรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ และมีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม เมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึก และมีอารมณ์พัฒนาเป็นเจตคติ แล้ว

พฤติกรรมตอบสนองก็จะตามมาในที่สุด หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมตอบสนองจะ
 เป็นไปในทางใดก็ขึ้นอยู่กับเจตคติของแต่ละคน

คำว่า "เจตคติ" ตรงกับคำว่า "Attitude" ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์มาจากคำว่า "Aptus"
 แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2525 ให้ความหมายของ
 เจตคติ ว่า หมายถึง ท่าที หรือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนพจนานุกรมการศึกษาของ
 ซี.วี. กู๊ด (C.V. Good ,1973 อ้างในวิลาศ ศรีภักษ์ 2534 : 10) ได้กล่าวถึงเจตคติ ว่าเป็นความรู้สึก
 ของคนเราที่มีความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว ในด้านความรู้สึกชอบ หรือ ไม่ชอบ เห็นด้วยหรือ
 ไม่เห็นด้วยต่อสิ่งต่าง ๆ และบางท่านก็ได้ให้ความหมายของเจตคติ แตกต่างไปจากนี้ว่าเจตคติเป็น
 การผสมผสาน หรือการจัดระเบียบของความเชื่อ (Beliefs) ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใด
 สถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มนิยมของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยา
 ตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ (Milton Rokeach , 1970 อ้างในวิลาศ ศรีภักษ์ 2534 :
 10)

ความเชื่อหมายถึงการยอมรับข้อเสนออย่างใดอย่างหนึ่งว่าเป็นความจริง ซึ่งการยอมรับที่
 นี้อาจเกิดจากสติปัญญา เหตุผล หรือความศรัทธา โดยไม่มีเหตุผลก็ได้ (สุพล รุจิรพิพัฒน์ อ้างใน
 วันวิสาข์ โกมลกระหนก 2539 : 27) หรือความเชื่อหมายถึง ความแน่ใจ ความเชื่อมั่นในปรากฏ
 การณ์นั้นว่าถูกต้องเป็นจริง ขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลที่เขาขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่เขาได้รับจาก
 แหล่งที่เขาเชื่อถือได้ โดยความเชื่อจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมอีกต่อหนึ่ง นั่นคือ บุคคลจะกระทำ
 หรือไม่กระทำสิ่งใดตามความเชื่อของเขา หรือความเชื่อจะเป็นตัวเสริมกำลังบางอย่างที่เขาทำแล้ว
 ไม่เกิดความทงหนยังขึ้น (พันทิพท์ รามสูตร อ้างใน วันวิสาข์ โกมลกระหนก 2539 : 27)

นอกจากความเชื่อจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมแล้วมีอีกสิ่งหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติ
 กรรมก็คือ " ค่านิยม " หรือ Value ซึ่งหมายถึงการนิยมชมชอบหรือการตีค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดย
 พิจารณาจากคุณลักษณะของสิ่งนั้น ในเชิง จิตวิทยา สังคมวิทยา จริยศาสตร์ วิชาการ ศาสนา หรือใน
 เชิงสุนทรียรส ค่านิยมเป็นทัศนคติและความเชื่อที่ฝังลึกในชีวิตของบุคคลและมีอิทธิพลต่อพฤติ
 กรรมของเขาทุกด้าน บุคคลหนึ่งย่อมมีค่านิยมของเขาเองโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างไปจากค่านิยมของ
 บุคคลอื่นไม่มากนักน้อย ทั้งนี้เนื่องจากตัวประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น การอบรมในวัยเด็ก
 ความสัมพันธ์ในครอบครัว พื้นเพทางครอบครัว ประสบการณ์ที่ได้รับ สิ่งแวดล้อม การศึกษา ความ
 ต้องการ การเรียนรู้ เป็นต้น ค่านิยมเป็นตัวประอันหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล และค่า
 นิยมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมมีหลายประเภท เช่น ค่านิยมเชิงสังคม ค่านิยมเชิงศีลธรรม ค่านิยม
 เชิงศาสนา หรือค่านิยมเชิงสุนทรียภาพ แต่ค่านิยมใดค่านิยมหนึ่งนี้อาจเปลี่ยนแปลงและถูกเสริม

สร้างขึ้นใหม่ได้ในชีวิตของการเปลี่ยนแปลง อาจเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ใหม่ ๆ หรือประสบการณ์ที่ประทับใจหรือวิกฤตการณ์เชิงจิตวิทยาหรือสังคมวิทยาได้ (อานวย ทะพิงค์แก 2514 : 1)

จากทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ (Perception) ดังกล่าวมานี้ สรุปได้ว่าการรับรู้จะประกอบไปด้วย

1. ความรู้ (Knowledge)
2. เจตคติ (Attitude)
3. ความเชื่อ (Beliefs)
4. ค่านิยม (Value)

อธิบายได้ว่า เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งเร้ามากระตุ้นก็จะเกิดการตีความหมายของสิ่งเร้า นั้น เกิดเป็นความรู้และความเข้าใจต่อสิ่งเร้า นั้น เมื่อคนเรารู้หรือเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น ซึ่งเจตคตินี้เป็นการผสมผสานความเชื่อที่มีต่อสิ่งนั้น ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่มีปฏิริยาตอบสนอง หรือพฤติกรรมตอบสนอง และบุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับค่านิยมที่เขามีต่อสิ่งเร้า นั้น

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงสรุปได้ว่า การรับรู้คือ การตีความหมายต่อคุณค่าของการกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ต่อสังคม จากการสัมผัสโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิมช่วยในการแปลความหมายคุณค่าของการกีฬาดังกล่าว ออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทศนะคติ ความเชื่อและค่านิยมต่อคุณค่าของการกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ต่อสังคมหรือไม่อย่างไร

ความหมายของคำว่ากีฬา

คำว่า กีฬา ตรงกับคำว่า " Sports " ในภาษาอังกฤษ ซึ่งตัดทอนมาจากคำว่า " Disport " แปลว่า เล่น สนุก หรือ ทำให้เพลิดเพลิน ณ ที่ใดที่หนึ่ง เช่น กลางแจ้ง ในอาคาร หรือในทะเล เป็นต้น (สำออง พ่วงบุตร อังใน เกศสุภรณ์ กิจเจริญวิศาล 2532 : 7)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (อังใน เกศสุภรณ์ กิจเจริญวิศาล 2532 : 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กีฬา หมายถึง กิจกรรม หรือการเล่น เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพื่อเป็นการบำรุงแรง หรือผ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต

ส่วนพจนานุกรมเวบสเตอร์ (Webster Dictionary 1968 อังใน เกศสุภรณ์ กิจเจริญวิศาล 2532 : 7)ระบุว่า กีฬา หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่อาจมีการใช้กำลังของร่างกายมากหรือน้อยอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นไปตามแบบแผน หรือข้อบังคับที่กำหนดไว้เพื่อความสนุกสนานหรือเพื่อนันทนาการในยามว่าง อาจเป็นในที่ร่มหรือกลางแจ้งก็ได้

สำหรับพจนานุกรมของ พาร์ค คัมมิงส์ (Parke Commings อ่างใน เกศสุภรณ์ กิจเจริญ วิศาล 2532 : 7) ให้ความหมายกีฬาว่า หมายถึง กิจกรรมการเล่น กิจกรรมยามว่าง เกม หรือการแข่งขันต่างๆ ที่จะทำให้เกิดทักษะ ความชำนาญ ความแข็งแรง ความอดทน และความสง่างามของร่างกายของบุคคล นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาด้านพลศึกษา เช่น จรรยา แก่นวงษ์คำ (อ่างใน วิลาศ ศรีพายัพ 2534 : 7) ได้สรุปว่า กีฬา คือกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เล่นเพื่อความสนุกสนาน และเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถและความสวยงาม ด้วยการเคลื่อนไหวในเวลาว่าง และให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้ ทั้งนี้โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างอื่น นอกจากผลที่เกิดจากกิจกรรมในตัวของมันเองเท่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของกีฬาว่า กีฬา คือ กิจกรรมการเล่นเพื่อความสนุกสนาน ผีกรุ่นร่างกายและจิตใจ หรือเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถและความสวยงาม ในเวลาที่ว่าง ภายใต้กฎ กติกาและเวลาที่กำหนด

คุณค่าของกีฬา

มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของกีฬาไว้มากมาย เช่น ธาณี โรจนาลักษณ์ (อ่างใน วิลาศ ศรีพายัพ 2534 : 8) กล่าวว่า การกีฬามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนอันเป็นพลเมืองของชาติ ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ฝึกให้คนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และสิ่งที่สำคัญที่สุดของการกีฬา คือ เพื่อความสามัคคี และ ป. มหาจันทร์ (อ่างใน วิลาศ ศรีพายัพ 2534 : 8) กล่าวถึงการเล่นกีฬาว่า ช่วยสร้างทัศนคติและอุปนิสัยที่ดี ทำให้เป็นคนมีระเบียบ มีวัฒนธรรม และมีน้ำใจนักกีฬา ตลอดจนช่วยในการปรับตัวที่ดีในสังคม เพราะการเล่นกีฬาส่งเสริมให้มีการสมาคมกับบุคคลหลายวงการ

อวย เกตุสิงห์ (อ่างใน วิลาศ ศรีพายัพ 2534 : 8) ได้สรุปประโยชน์ของการเล่นกีฬาต่อร่างกายในด้านสรีรวิทยาไว้ดังนี้

1. ทำให้ขนาดของกล้ามเนื้อโตขึ้น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของกล้ามเนื้อ
2. ช่วยให้หัวใจมีขนาดใหญ่ขึ้น ขยายตัวมากขึ้น และมีกำลังสูบฉีดโลหิตมากขึ้น
3. ช่วยให้ปอดโตขึ้น ขยายตัวได้มาก ช่วยให้ร่างกายมีความอดทนสูง สามารถปฏิบัติงาน

ได้เป็นเวลานาน

4. ช่วยให้เม็ดเลือดขาวเพิ่มปริมาณขึ้น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความต้านทานโรค
5. ต่อมไร้ท่อจะถูกกระตุ้นให้หลั่งฮอร์โมนอยู่เสมอ ทำให้ร่างกายสดชื่นกระปรี้กระเปร่า
6. ช่วยลดภาวะความตึงเครียดทางสมองและจิตใจ
7. ช่วยเสริมสร้างทรวดทรงให้สมส่วน งดงาม
8. ช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางกายโดยทั่วไปให้สูงขึ้น

วิโรจน์ วงษ์ทน (อ้างในเกษตรกรรม กิจเจริญวิศาล 2532 : 8) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการกีฬาในทัศนะของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี รวม 7 ชั้น สรุปได้ 8 ประการ ดังนี้ คือ

1. ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตของร่างกาย และการมีสุขภาพพลานามัยดี
2. ก่อให้เกิดความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
3. สร้างสรรค์สังคมให้มีความร่มเย็น ปราศจากการเอาใจเอาเปรียบ
4. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
5. ฝึกความมานะ อดทน
6. สร้างบุคคลให้รักในศักดิ์ศรีของตนเอง
7. สร้างเสริมบุคลิกภาพ
8. ส่งเสริมสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ

จึงกล่าวได้ว่า การกีฬา มีคุณค่ามากมายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของคนให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และอีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของประเทศได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ทั่วโลกได้สนับสนุนให้ประชาชนหันมาเล่นกีฬา และสร้างนักกีฬาเพื่อการแข่งขัน เพื่อชื่อเสียงของประเทศชาติ มีการนำเอาวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้อย่างมากมาย เพื่อช่วยในการแข่งขันให้ได้รับชัยชนะ หากจะกล่าวแล้วการกระทำอย่างนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็น กีฬาเพื่อกีฬา ได้

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภา วันพฤหัสบดีที่ 20 พฤศจิกายน 2540 (อ้างในชัย นิมากร 2543 : 3)

1. สนับสนุนเร่งรัดโครงการและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่เกี่ยวข้อง ให้ทันต่อการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ
2. กำหนดมาตรการเร่งรัดพัฒนามาตรฐานการกีฬาของประเทศอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสร้างสนามกีฬา และจัดหาอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอแก่การฝึกซ้อมและการเล่นกีฬาได้อย่างเต็มความสามารถ
3. เสริมสร้างสวัสดิการเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจของนักกีฬา รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการส่งเสริมการกีฬาของประเทศให้เข้าสู่มาตรฐานสากลยิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีนักกีฬาอาชีพประเภทต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนพัฒนา สุขอนามัยโดยการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา โดยให้มีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอและทั่วถึงเพื่อเป็นพื้นฐาน

ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่อความเป็นเลิศในการแข่งขันทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

จากคำแถลงนี้จะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนหันมาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและสร้างนักกีฬาอาชีพเพื่อความเป็นเลิศ โดยเน้นการสร้างสนามกีฬาให้เพียงพอ

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 : พ.ศ. 2540 - 2544 (อ้างในการกีฬาแห่งประเทศไทย : 32 - 54)

วัตถุประสงค์ : ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อพัฒนาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม และจริยธรรม มุ่งพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เน้นพัฒนาบุคลากรด้านกีฬา จัดหาจัดสร้างสื่ออุปกรณ์การกีฬา และสถานกีฬาให้เพียงพอับความต้องการของท้องถิ่น พัฒนาองค์กรด้านการกีฬาให้เข้มแข็ง สนับสนุนให้องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีส่วนร่วมในการพัฒนาการกีฬา รวมทั้งสร้างเอกภาพการบริหารและการดำเนินงานพัฒนาการกีฬา

เป้าหมาย : การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มีเป้าหมายสำคัญดังนี้

1. ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการพัฒนาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
2. เด็ก เยาวชน และประชาชน ตระหนักในความสำคัญของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา รวมทั้งออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น
3. มีการสร้าง พัฒนา และดูแลสถานกีฬาของสถานศึกษา สถานกีฬาระดับอำเภอ จังหวัด และระดับประเทศให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานมากขึ้น และพัฒนาสถานกีฬาระดับตำบลและหมู่บ้านหรือชุมชนให้มีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีอุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ซึ่งอยู่ในสภาพที่เหมาะสมและมีปริมาณเพียงพอ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้ประโยชน์
4. มีครูพลศึกษาโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ผู้ฝึกสอนกีฬา นักกีฬา อาสาสมัคร ผู้นำด้านการกีฬา และบุคลากรอื่นๆ ด้านการกีฬาเพิ่มขึ้น
5. มีกิจกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา และสถานที่ที่เหมาะสม และเพียงพอ สำหรับบุคคลกลุ่มพิเศษ

6. กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานสูงขึ้นทั้งในด้านบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ สถานกีฬา และการจัดการแข่งขัน โดยใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ด้านการกีฬา การสนับสนุนงบประมาณที่เหมาะสม และการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

7. องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน พัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ

8. มีชมรม สโมสร และสมาคมกีฬาที่เข้มแข็ง ทำหน้าที่ดำเนินการด้านกีฬาทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

9. มีกองทุนพัฒนาการกีฬา และสวัสดิการด้านการกีฬาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างความมั่นคงแก่กิจกรรมและบุคลากรด้านการกีฬา

10. มีบุคลากรและผลการศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาเพิ่มขึ้น รวมทั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาในระดับจังหวัด

11. มีองค์กรหลักซึ่งสามารถทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและความรับผิดชอบได้อย่างเข้มแข็งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนาการกีฬาของประเทศให้ดำเนินงานไปได้ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

12. มีศูนย์สารสนเทศด้านการกีฬาในระดับประเทศ และระดับจังหวัด ซึ่งได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพในการบริหารและให้บริการเกี่ยวกับการกีฬา

13. มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายเกี่ยวกับการกีฬาที่เหมาะสมกับยุคสมัย และเอื้อต่อการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

14. มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างมีระบบ จากวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการตั้งเป้าหมายกีฬาเพื่อกีฬา

งบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ประกอบด้วย (อ้างในรายงานประจำปีการกีฬาแห่งประเทศไทย 2541)

- เงินอุดหนุนโครงการเตรียมนักกีฬา ฯ ปี 2541 เป็นเงิน 229,620,000 บาท
- เงินอุดหนุนโครงการจ้างผู้ฝึกสอนชาวไทย เป็นเงิน 14,200,000 บาท
- เงินอุดหนุนส่งนักกีฬา ฯ เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นเงิน 25,250,000 บาท

- เงินอุดหนุนโครงการเตรียมนักกีฬา คงเหลือจ่ายจากปี 2539 - 2540 เป็นเงิน 25,600,000 บาท

- เงินที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทบางกอกแลนด์ จำกัด คงเหลือจ่ายจากปี 2539 - 2540 เป็นเงิน 34,600,36 บาท

รวมงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 334,070,366 บาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่สูงมาก

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ดังแสดง แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 ของการกีฬาแห่งประเทศไทย

กิจกรรม	บาท	ร้อยละ
1.งานบริหารทั่วไป	137,785,500	7.62
2.งานพัฒนากีฬา	109,281,200	6.04
3.งานพัฒนาสถานกีฬา	790,126,100	43.71
4.งานส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ	13,526,200	0.75
5.งานสนับสนุนการแข่งขันกีฬาภายในประเทศ	134,362,500	7.43
6. งานสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ	264,925,000	14.65
7. โครงการก่อสร้างสนามราชมั่งคณาภิเษกสถาน (ระยะที่ 2)	183,012,900	10.12
8. โครงการพิพิธภัณฑ์การกีฬาแห่งชาติ	6,312,000	0.35
9. โครงการก่อสร้างสนามกีฬาเมืองหลักภาคใต้จังหวัดสงขลา	168,518,400	9.32
รวม	1,807,849,800	100

จากตาราง 1 พบว่างบประมาณรายจ่ายนี้จะลงทุนไปในด้านสถานกีฬามากที่สุด ด้านการส่งเสริมสุขภาพน้อยที่สุดซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติคือเป็นกีฬาเพื่อกีฬา และหากมองอีกมุมหนึ่งจะพบว่าจากการลงทุนสร้างสถานกีฬานี้เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่สังคมอย่างหนึ่ง ดังคำกล่าวของ เกษม นครเขตต์ (2538 : 36) ซึ่งกล่าวถึงการก่อสร้างเส้นทางใหม่เชื่อมระหว่างศูนย์กีฬาต่าง ๆ ในกรุงเทพ ฯ เพื่อรองรับการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่กรุงเทพ เป็นเจ้าภาพในการแข่งขัน ปี พ.ศ. 2541 กล่าวไว้ว่า “ โปรดอย่าคิดว่าเป็นการลงทุนสร้างถนนใหม่

เพื่อการแข่งขันกีฬาเท่านั้น เพราะแท้จริงมันคือการลงทุนให้แก่สังคมทั้งหมด เพียงแต่อาศัยช่วงเวลาของการแข่งขันกีฬามาเป็นตัวเร่งให้โครงการใหญ่ ๆ เช่นนี้เสร็จเร็วขึ้น แทนที่จะต้องใช้เวลาคงเดิมกันอีกเป็น 10 ปี หรืออาจจะไม่ได้เห็นโครงการเช่นนี้เกิดขึ้นเลยก็ได้ ถ้าไม่มีการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ในประเทศไทย จึงเห็นได้ว่าปรากฏการณ์ทางการกีฬาเอื้อประโยชน์ให้แก่สังคมอย่างยิ่ง “ หากจะกล่าวแล้วนับว่าเป็นการลงทุนคุ้มค่าพอสมควร แต่ถ้าจะให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ต้องนำคุณค่าของการกีฬามาเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต และการดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ ของสังคมด้วย

กีฬากับสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นคุณค่าของกีฬาในฐานะกีฬาเพื่อกีฬา หากมองกีฬากับสังคมจะพบว่ากีฬาเป็นกิจกรรมหรือปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม การละเล่นต่าง ๆ เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ และได้พัฒนามาเป็นรูปแบบของกีฬาในรูปแบบแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม การเมือง การเศรษฐกิจ การศึกษา และอื่น ๆ ในสังคมนั้น และรวมทั้งหากมองการกีฬาในแง่ประสิทธิภาพของการดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬาจะพบว่าประสิทธิภาพของการจัดการแข่งขันกีฬา สามารถเป็นภาพสะท้อนสภาพการณ์ของสังคมทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ดังประโยคในสุนทรพจน์ที่กล่าวในปี 1963 เรอเน่ มาเออ (อ้างใน ชัยพร แสงนภาพร 2535 :37) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกในขณะนั้นมีใจความว่า “ ไซ่ กีฬาคือกฎระเบียบของสภาพชน เกียรติยศ กฎแห่งจริยธรรมและสุนทรียภาพ ซึ่งถูกขัดเกลามาจากชนทุกชั้นและทุกผู้ห่มเกล้า แล้วหลอมรวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งโลก... ไซ่ กีฬา คือ การศึกษา เป็นการศึกษาที่มีรูปแบบเป็นรูปธรรมที่สุด และแท้จริงที่สุด เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ... ไซ่ กีฬา คือวัฒนธรรม เพราะกิริยาท่าทางอันว่องไวที่แสดงออกในแต่ละสถานที่และกาลสมัยได้นำเสนอค่านิยมพื้นฐานที่สุด (ซึ่งมีความสำคัญที่สุดและเกี่ยวข้องกับทุกอย่าง) ของประชาชนทุกเชื้อชาติ และท้ายที่สุด กีฬาคือวัฒนธรรม เพราะมันสรรค์สร้างความงดงามขึ้นมา โดยเฉพาะสำหรับคนที่มีโอกาสน้อยที่สุด ”

นักสังคมวิทยาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกีฬากับสังคมไว้หลายคนเช่น Obertouffer 1956 (อ้างใน จันทร พิมพ์สกุล 2537 : 17) ได้แสดงทัศนะว่า “ อารยธรรมในสังคมหนึ่งสามารถดูได้จากพลศึกษา เพราะการพลศึกษานั้นถูกกำหนดให้เป็นไปในแนวที่สังคมต้องการ “ ส่วน Cassidy 1965 (อ้างใน จันทร พิมพ์สกุล 2537 : 17) กล่าวว่า “ ความเชื่อและค่านิยมของสังคม มีส่วนสร้างแนวความคิดของมนุษย์เกี่ยวกับร่างกายซึ่งเป็นเหตุให้มีผลต่อการวางโครงการพลศึกษาเพราะถ้า

มนุษย์มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องการเสริมสร้างร่างกาย ระเบียบวินัยของสังคมการศึกษา การเมืองและพลศึกษาในยุคหนึ่ง ๆ จะเป็นเครื่องแสดงให้ทราบได้”

MacIver, 1963 (อ้างใน Kasem Nakornkhet 1989 : 107) ได้ให้ทัศนะคิดว่า ถ้าวัฒนธรรม หมายถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่แสดงออกมาในการดำเนินชีวิตและความคิด ความรู้สึกในการปฏิบัติ กิจกรรมในแต่ละวันแล้ว กีฬาและนันทนาการก็จะต้องนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมนั้นด้วย

Dunlap, 1969 (อ้างใน Kasem Nakornkhet 1989 : 107) กล่าวว่า เกมกีฬาและกิจกรรม นันทนาการในบางสังคมมีบทบาทสำคัญในการที่จะเอื้อให้เกิดการถ่ายโยงทางสังคม ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่ม และเพื่ออำนวยโอกาสสำหรับแต่ละบุคคลในการที่จะส่งเสริม ความมีเกียรติ โดยผ่านชัยชนะในการแข่งขัน ส่งเสริมการยอมรับจากบุคคลทั่วไป และเอื้อให้เกิด โอกาสในการที่เชื่อมโยงชีวิตตั้งแต่เกิด การมีครอบครัว จนกระทั่งถึงตาย

Frederickson, 1969 (อ้างใน Kasem Nakornkhet 1989 : 107) กล่าวว่า ในบางสังคมเกม และกีฬาถูกใช้เป็นกลไกทางกฎหมายในการที่จะแสดงขอบเขตของนาข้าว และเป็นการแสดงถึง พลังและอำนาจของหัวหน้าเผ่า และเป็นสื่อกลางของความสำเร็จในการเพาะปลูก

จากคำกล่าวทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่าการกีฬาเป็นปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นและ ดำเนินไปพร้อม ๆ กับปรากฏการณ์อื่น ๆ ในสังคมนับแต่มนุษย์ได้มีการรวมตัวกันเป็นสังคม

เกษม นครเขตต์ (2538 : 34 – 35) ได้เสนอแนวคิดด้านกีฬากับสังคมไว้ดังนี้

กีฬาเป็นปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นและดำเนินไปพร้อม ๆ กับปรากฏการณ์ อื่น ๆ ในสังคมนับแต่มนุษย์ได้มีการรวมตัวกันเป็นสังคม วิวัฒนาการของสังคมมนุษย์มีมาโดย ลำดับจากอดีตสู่ปัจจุบัน มันเกิดขึ้นมาเพราะสังคมเป็นตัวกำหนดให้มันเกิดขึ้นเป็นองค์ประกอบ หนึ่งของโครงสร้างใหญ่ของสังคมโดยให้มันมีหน้าที่ต่าง ๆ หลากหลายประการตามที่สังคม ต้องการให้มันเป็น เช่นทำหน้าที่เป็นกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคม (Socialization) ให้แก่เยาวชน และปัจจุบันกีฬาถูกกำหนดให้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของการก้าวสู่ความสำเร็จในชีวิต นั่นคือ การเป็นนักกีฬาอาชีพในต่างประเทศซึ่งทำให้ตัวนักกีฬาได้มีรายได้อย่างมากมาจนสามารถยก ระดับฐานะทางสังคมจากบุคคลธรรมดาหรือค่อนข้างยากจนในบางคนขึ้นเป็นเศรษฐีได้ ขณะเดียวกันเจ้าของทีมกีฬาที่มีฐานะเป็นเจ้าของผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ซึ่งจะมีรายได้จากการนำทีม กีฬาลงแข่งขันและรายได้จากลิขสิทธิ์ต่าง ๆ ดังเช่น อเมริกันฟุตบอล บาสเกตบอล และเบสบอลใน สหรัฐอเมริกา หรือฟุตบอลในยุโรป เป็นต้น

ธัญญวัฒน์ อภิรัตน์วงศ์ (2543 : 53) ให้ทัศนะไว้ว่า ในสนามของการแข่งขันกีฬา มีกฎ กติกา วิธีการวัดวิธีการตัดสินที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีมาช่วยตรวจสอบการตัดสิน มีแนวคิดเพื่อ ใช้กฎกติกาให้เป็นประโยชน์สูงสุดกับฝ่ายตน รวมทั้งมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และ

ตำแหน่งต่าง ๆ ตามความชำนาญและคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เช่น ขนาด ความเร็ว กำลัง แขน ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ที่พบในสนามของการแข่งขันกีฬาถ้ามองให้ดีแล้วก็คือองค์ประกอบของระบบบริหารจัดการแบบอเมริกันนั่นเอง เช่น Management By Objective (เพื่อชัยชนะ) Reward / Punishment System (กตিকাและการลงโทษ) Expert System (การแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญ) และ Information Technology

นอกจากนี้นักปรัชญาและสังคมวิทยาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา บ่อยครั้งที่ใช้กีฬา มาอธิบายเทียบกับความต้องการและผลกระทบต่อสังคมอุตสาหกรรม และสภาพชีวิตในสังคมนั้น (อ้างใน Gunther R.F.Luschen and George H.SAGE., 1981:369 – 380) ดังนี้

Plassner (1967) กล่าวว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการกีฬา ดูเหมือนว่าจะมีผลต่อเนื่อง ไปถึงการทำงานแบบมืออาชีพในโลกอุตสาหกรรมด้วย เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าลักษณะ โครงสร้าง ทางการกีฬาได้เหมือนกับโครงสร้างทางสังคมเป็นอย่างมากนั่นเอง และ Gehlen (1965) ให้ทัศนะ คิดว่ากีฬาเป็นแม่แบบของความจริงจัง และเป็นแม่แบบของชีวิตการทำงานเนื่องจากกีฬามีลักษณะ โครงสร้างภายในเช่น กฎระเบียบ วินัย ศีลธรรม ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เชื่อว่าเป็นคุณลักษณะในการ ทำงานในองค์กรเช่นกัน ส่วน Adono (1969) กล่าวว่ากีฬาทำให้ร่างกายซึ่งมนุษย์ได้ทำราวกับว่ามัน เป็นเครื่องจักรได้ปลดปล่อยเป็นอิสระ และเบื้องหลังสมรรถภาพการทำงานที่ดีนั้นมาจากการได้ เล่นกีฬา และ Ellul (1965) ได้ให้ทัศนะคิดไว้เช่นกันว่า กีฬาทำให้มีอารมณ์ดี ทำให้ร่างกายได้ เคลื่อนไหว และทำงาน ได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างกล้าหาญและนอกจาก นี้กีฬายังได้สะท้อนภาพวัฒนธรรมของประชาชนในประเทศด้วย ส่วน Lide (1967) ได้ให้ทัศนะคิด ไว้ว่า ลักษณะการต่อสู้ในเกมส์กีฬา ซึ่งได้แสดงถึงลักษณะบุคลิกภาพ โครงสร้าง...เทียบได้กับการที่ ประสบความสำเร็จจากการแข่งขันในสังคมอุตสาหกรรม และการเล่นกีฬาที่ฉวยโอกาสมาจากเวลาว่างจะช่วยแทนที่ความรู้สึกไม่สมหวังและทดแทนความก้าวร้าวนำไปสู่การเข้าสู่สังคมได้อย่าง ปกติ และ Goffman (1959) ได้ให้ทัศนะคิดไว้ว่า กีฬาเป็นโรงเรียนที่กระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ เป็น สนามของการได้แสดงออกต่อสาธารณชน และเป็นประสบการณ์ต่อตนเองในการต่อต้านอุปสรรค ทำให้เป็นมนุษย์ที่ปกติ และบ่อยครั้งที่กีฬาจะเป็นสถานที่ที่ให้ต่อสู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ได้คาด คิดไว้ก่อนในชีวิต เป็นที่สร้างความหวัง เป็นสิ่งที่ช่วยให้ตระหนักในตนเอง และเป็นที่ยทดสอบ ประสบการณ์ของตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการกีฬาเป็นกระจกเงาสะท้อนสภาพสังคม สะท้อนแนวคิดและวิธีบริหารจัดการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี มีลักษณะและโครงสร้างที่คล้ายคลึง กับโลกแห่งการทำงาน ทั้งในด้านกฎ ระเบียบ ศีลธรรม ความขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และกีฬายังเป็นทั้ง ๆ สอนให้รู้จักเอาชนะอุปสรรค การแก้

ปัญหาต่าง ๆ และสามารถนำเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้ในชีวิตการทำงานได้ หากรู้จักนำมาใช้ก็จะมีคุณค่าอันนั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ต่อสังคมไม่มี งานที่พบเป็นการศึกษาในแง่ของทัศนคติ ความคิดเห็น หรือความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และศึกษาถึงพฤติกรรมการเล่นและการดูกีฬาของประชากร ดังนี้

พาลี ปรีชานนท์ และคณะ (2527) ได้ศึกษาแนวกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2526 – 2530 โดยศึกษาจากผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เป็นหรือเคยเป็นผู้นำกลุ่มกิจกรรม และนิสิตนักศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งที่เป็นสถาบันของรัฐและสถาบันของเอกชน ด้วยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม พบว่า กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นมี 7 ประเภท คือกิจกรรมส่วนกลาง อันได้แก่ องค์การนิสิตนักศึกษาและสถานิิตนักศึกษา กิจกรรมกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมการเมือง ซึ่งทั้ง 7 ประเภทนี้ กิจกรรมกีฬามีจำนวนชมรมมากที่สุด โดยเห็นว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษามีประโยชน์และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่ก็พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในทัศนะของผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรม และนิสิตนักศึกษาทั่วไป คือขาดงบประมาณ ขาดสถานที่ ขาดความสนใจจากนิสิตนักศึกษาโดยทั่วไป ขาดการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา ขาดผู้ฝึกสอน และขาดอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

สำหรับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬา พบว่านิสิตนักศึกษาทุกกลุ่มต่างก็เห็นด้วยว่า กิจกรรมกีฬาเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษา โดยช่วยให้มีร่างกายแข็งแรง เป็นคนมีระเบียบวินัย สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ตลอดจนเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย

สำเนาวั ขจรศิลป์ (2529) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ผู้ฝึกสอนหรือผู้จัดการทีม และผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับผลของการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 ที่มีต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยศึกษาจากนิสิตนักศึกษาที่เข้าชมการแข่งขันกีฬา นักกีฬา อาจารย์ผู้ฝึกสอนหรือผู้จัดการทีม และผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 ในปี พ.ศ. 2528 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ขึ้นไปมีความเห็นว่าการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับมากใน

หลายประเด็น คือ เป็นการส่งเสริมสุขภาพอนามัย เรียนรู้การทำงานเป็นหมู่คณะ สร้างความสามัคคีระหว่างเพื่อนนักศึกษาในสถาบัน สร้างความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา พัฒนาสุขภาพจิต และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับผลที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาในระดับมาก มีดังนี้คือความมีชื่อเสียงของสถาบัน ความรักและภักดีต่อสถาบัน และความสามัคคีในหมู่สมาชิกของสถาบัน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 13 นั้นพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่มากคือ ความขาดแคลนนักกีฬาในแต่ละสถาบัน การจัดสรรค่าใช้จ่ายกีฬาแต่ละประเภทในสถาบัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2540) ได้สำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาและการดูกีฬาของประชากร พ.ศ. 2540 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two – Stage Sampling สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกของครัวเรือนทั่วราชอาณาจักร จำนวนทั้งสิ้น 26,427 ครัวเรือน พบว่าจำนวนประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศประมาณ 53.9 ล้านคน มีผู้เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายประมาณ 16.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.7 และผู้ไม่เล่นหรือออกกำลังกาย ประมาณ 37.4 ล้านคน หรือร้อยละ 69.3 ผู้ที่เล่นกีฬาที่อยู่ในเขตเทศบาลมีสัดส่วนสูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย ภาคใต้มีสัดส่วนของผู้เล่นกีฬาสูงกว่าในภาคอื่น ๆ รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร เพศชายมีสัดส่วนของการเล่นกีฬามากกว่าเพศหญิง เหตุผลที่เล่นกีฬาส่วนใหญ่เล่นเพื่อให้ครบตามหลักสูตรของการเรียน รองลงมาคือ เล่นเพื่อสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและเพื่อความสนุกสนาน ส่วนเหตุผลที่ไม่เล่นกีฬา คือ ไม่มีเวลา และไม่สนใจ กีฬาที่นิยมเล่นกันมากมี 5 อันดับ คือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา บาสเกตบอล และ การบริหารร่างกาย ระยะเวลาในการเล่นกีฬาอยู่ในช่วง ประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง การดูกีฬาพบว่าสัดส่วนของผู้ดูกีฬาเป็นครั้งคราวสูงเป็นสองเท่าของผู้ดูกีฬาประจำ ช่วงอายุที่ดูกีฬามากที่สุดคือช่วงอายุ 15 – 24 ปี หลังจากนั้นจะค่อยลดลงเรื่อย ๆ เพศชายจะดูกีฬามากกว่าเพศหญิง ประเภทที่มีผู้นิยมดูกันมากเป็น 5 อันดับแรก คือ ฟุตบอล มวยไทย มวยสากล วอลเลย์บอล และบาสเกตบอล ส่วนใหญ่ดูจากเครื่องรับโทรทัศน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสะดวกสบายในการดูการแข่งขัน รวมทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดู

Emrich E (1989) ได้ศึกษากีฬากับผู้สูงอายุ ในแง่การเข้าสังคม และด้านจิตใจ โดยศึกษาจากนักกีฬาสูงอายุ (อายุเฉลี่ย 67.15 ปี) ทั้งชายและหญิง จำนวน 75 คน จากเมือง Saarland ประเทศเยอรมัน พบว่า นักกีฬาสูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยเหตุผล 3 ประการคือ เพื่อเป็นการตอบสนองทางด้านอารมณ์ (ชอบออกกำลังกาย) เพื่อเข้าสังคมให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเพื่อสุขภาพ

จะเห็นได้ว่างานศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมกีฬาที่ผ่านมา นั้น เป็นการศึกษาในแง่ทัศนคติ ความคิดเห็น หรือความต้องการ และพฤติกรรมการเล่นและการดูกีฬา ยังมิได้มีการศึกษาโดยตรงถึง

การรับรู้คุณค่าของกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ต่อสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะ
ศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อการกีฬาในฐานะที่เป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต และการ
ดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ ของสังคมว่าเป็นอย่างไร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University